

מסכת כתובות דף לו.

• (לה:-לו.) תנו רבנן...

כל אלו, אין לה לא קנס דאנוסה, ולא פיתוי דמפותה		
עריות	לשמעון התימני, חייבי מיתות בית דין	לר"ש בן מנסיא, חייבי מיתות בית דין, וחייבי כריתות
ושניות לעריות	לשמעון התימני, חייבי כריתות	לר"ש בן מנסיא, חייבי לאוין
הממאנת	הממאנת בבעלה, כגון יתומה קטנה שהשיאתה אמה, ומיאנה בבעלה, אין לה קנס, שאינה בחזקת בתולה, הואיל וניסת	
איילונית	שאין לה סימני נערות לעולם, ואינה יולדת, אין לה קנס, לפי שאין קנס אלא לנערה, וזו שלא תביא שערות לעולם, כל כ' שנה היא בחזקת קטנה, ומשם ואילך בוגרת	
והיוצאת משום שם רע	קס"ד שלא מצא לה בעלה בתולים, ולקמן פריך בת סקילה היא	

• מאי עריות...

מאי עריות ומאי שניות?		
אילימא עריות ממש המפורש באחרי מות, והן בכריתות, ושניות מדברי סופרים, שגזרו חכמים על שניות להן, להרחיק מן העבירה כגון אם אמו ואם אבינו...		
בשלמא עריות איכא למימר דאין להן קנס, דלא שייך בהן "ולא תהיה לאשה" כשמעון התימני או ר' שמעון בן מנסיא, אלא שניות, כיון דחזיין ליה מדאורייתא, קרינן ביה "ולא תהיה לאשה", אמאי אין להן קנס?		
אלא....	עריות	שניות
לשמעון התימני דאמר אשה שיש בה הויה יש לה קנס,	חייבי מיתות בית דין, אין להן קנס	חייבי כריתות**, אין להן קנס, אבל חייבי לאוין, יש להן קנס
ולר"ש בן מנסיא דאמר אשה הראויה לקיימה יש לה קנס,	חייבי מיתות בית דין, וחייבי כריתות, אין להן קנס	חייבי לאוין אין להן קנס
(**) התנא כאן מכנה את חריב כריתות "שניות", כנראה, מפני שחומרן פחותה משל חייבי מיתות ב"ד)		

• סיכום

שמעון התימני	עריות, אין להן קנס	חייבי מיתות ב"ד	חייבי כריתות	חייבי לאוין
ר"ש בן מנסיא	עריות, אין להן קנס	עריות, אין להן קנס	שניות, אין להן קנס	יש להן קנס
ר"ש בן מנסיא	עריות, אין להן קנס	עריות, אין להן קנס	עריות, אין להן קנס	שניות, אין להן קנס

מסכת כתובות דף לו.

• הממאנת אין לה קנס.....

מני, רבנן היא, דאמרי קטנה יש לה קנס,	רישא - הממאנת אין לה לא קנס ולא פיתוי, הא קטנה בעלמא, יש לה קנס,
אתא לרבי מאיר דאמר קטנה אין לה קנס, והא מקטנותה יצתה לבגר	סיפא - אימא סיפא, איילונית אין לה לא קנס ולא פיתוי
רישא רבנן וסיפא רבי מאיר?	
הא רבי מאיר לא סבר לה כרבי יהודה בממאנת נערה, דתניא, עד מתי הבת ממאנת, עד שתביא ב' שערות, דברי ר"מ, ר' יהודה אומר, אם לא בעל לאחר שגדלה, ממאנת עד שירבה שחור על הלבן	וכי תימא כולה רבי מאיר היא, דקטנה אין לה קנס, ובממאנת סבר לה כר' יהודה דאמר נערה ממאנת, והכי תידוק מינה, נערה ממאנת אין לה קנס, הא נערה בעלמא יש לה קנס,
לכן לר"מ דוקא קטנה ממאנת, וא"כ ליכא למימר דר"מ סבר שנערה ממאנת, והק"ל רישא רבנן וסיפא רבי מאיר?	
הא ליכא למימר הכי, דהאמר רב יהודה אמר רב (בדברי המשנה לקמן דף מ: דקטנה אין לה קנס), זו דברי רבי מאיר, ואם איתא דרבי יהודה סבר לה כר"מ, זו דברי רבי מאיר ורבי יהודה מיבעי ליה	וכי תימא כולה רבי יהודה היא דנערה ממאנת, ובממאנת נערה אשמועינן דאין לה קנס, ולא תידוק הא קטנה יש לה קנס, אלא הא נערה יש לה קנס, דבקטנה סבר לה כרבי מאיר דאין לה קנס, ולכן איילונית דמקטנותה יצאת לבגר, נמי אין לה קנס,
וא"כ הק"ל רישא רבנן וסיפא רבי מאיר?	

• תירוץ הגמ'.....

האי תנא סבר לה כרבי מאיר בחדא, דקטנה אין לה קנס, ומשום הכי אין קנס באיילונית, ופליג עליה דרבי מאיר בחדא, דסבר האי תנא דנערה ממאנת, וכי תנא הממאנת אין לה קנס, הא הראויה למאן יש לה קנס, בנערה קאמר	1
לעולם תנא דמתניתין רבי מאיר היא, וקטנה אין לה קנס, ולכן איילונית אין לה קנס, והא דתני הממאנת אין לה קנס, דמשמע דקטנה יש לה קנס, לעולם קטנה אין לה קנס, ומאי ממאנת דמתניתין, הראויה למאן, כלומר כל קטנה קאמר, דאין לה קנס	2
קושית הגמ' - א"כ אמאי תני "ממאנת", ליתני קטנה? ומסיק הגמ' על תירוץ זה "קשיא"	

מסכת כתובות דף לו.

• איילונית אין לה קנס....

החרשת והשוטה והאיילונית יש להן קנס, ויש להן טענת בתולים להפסידה כתובה	איילונית אין לה לא קנס ולא פיתוי	ורמינהי
הא רבנן דאמרי קטנה יש להן קנס	הא רבי מאיר דאמר קטנה אין לה קנס, ואיילונית מקטנותה יצתה לבגר	והא מאי רומיא (יש תירוץ פשוט)
קושיית הגמ' - מי שהקשה קושיא זו בבית המדרש, מה עלתה על רוחו? ולא סבירא ליה דאיכא לאוקמינהו כרבי מאיר ורבנן?		
תירוץ הגמ' - לא הקשה קושיא זו בבית המדרש, אלא להקשות קושיא אחרת של חרשת ושוטה על חרשת ושוטה....		

• משום דאית ליה למירמא אחריתי....

החרשת והשוטה והאיילונית יש להן קנס, ויש להן טענת בתולים להפסידה כתובה	החרשת והשוטה והבוגרת ומוכת עץ, אין להן טענת בתולים, הסומא והאיילונית, יש להן טענת בתולין, סומכות אומר משום ר"מ, סומא אין לה טענת בתולין
והא רבי יהושע דאמר לא מפיה אנו חייין, ולא מהימנין לה, לכן הכא יש לה טענת בתולין להפסידה כתובתה, דאי נמי הוה טענה קמן, לא מהימנין לה	לא קשיא, הא רבן גמליאל דאמר בפ"ק היא אומרת משאירסתני נאנסתי, נאמנת, הכא נמי אין לה טענת בתולים להפסידה כתובתה, דאמרינן אי הוה פיקחת לטעון, הוה טענה משאירסתני נאנסתי, ומהימנא **
** דכיון שדלעת רבן גמליאל האשה נאמנת בכך כשהיא טוענת כן מעצמה, לכן כשהיא חרשת או שוטה, ואינה יודעת לטעון מעצמה, אנו דנין ש"פתח פיך לאלם" הוא, שב"ד מצוים לטעון עבור בעל דין כל טענה שהיה הוא יכול לטעון אילו היה יודע לטעון	

מסכת כתובות דף לו

• והבוגרת אין לה טענת בתולים....

שנינו **בברייתא** האחרונה, **שהבוגרת אין לה טענת בתולים** להפסידה כתובתה בטענה דלא מצא בה בתולים,

ולכאורה הטעם דהבעל אינו יכול לטעון טענת בתולים משום דאמרינן אצל בוגרת

דלית לה דם בתולין לבוגרת, שבתוליה כלים מאליהן

קושית הגמ' - והאמר רב, בוגרת נותנין לה לילה הראשון, ובוועל כמה בעילות,

ותלינן כל דמים של אותו הלילה בדם בתולים, **אלמא אית לה דם בתולין לבוגרת,**

דאי לא, לא הוה בעי למיתב לה אלא בעילת מצוה,

וכיון דאית לה בתולים, היכא דבעל ולא מצא, תפסיד כתובתה, דהא כנסה בחזקת בתולה ומצאה בעולה?

תירוץ הגמ' - לעולם לרב אית לה דם בתולים לבוגרת,

ולכן לרב, בבוגרת נמי, אם אמר הבעל בעלתי ולא מצאתי דם בתולים, יש לה טענת בתולים להפסידה כתובתה,

וברייתא דקתני אין לה טענת בתולים, היינו דקטעינן ואמר פתח פתוח מצאתי, ודם לא בדקתי אם נמצא בה אם לאו,

שבקטנה ונערה טענה היא, **** אבל משבגרה**, אין רחמה צר כבתחילה, ודומה לו כאילו פתת פתוח,

ולכן אין לה טענת בתולים לטעון פחת פתוח מצאתי, דחיישינן שהוא טועה בדבר

**** ואע"פ שאין יכול לברר דבריו בפנינו, אמרינן חזקה אין אדם טורח בסעודה ומפסידה**